

ФИЛИП К. ДИК

ВОЕННА ИГРА

Превод от английски: Юлиян Стойнов, 1998

chitanka.info

В канцелария на Земното бюро по стандартизация на вноса висок мъж извади сутрешната поща от телената кошница и се настани в креслото.

— Добро утро! — проговори първото писмо с тъничък гласец, след като Уайзмен прокара пръст по записната лепенка. — Ей, хора, изпратихме ви цял куп от онези играчки от Ганимед. Давате ли си сметка, че трябва да получим съгласието ви до края на есенния период, за да успеем с коледната разпродажба? — Гласът от записа изсумтя недоволно и продължи: — Тази година се очаква страхотен бум в търсенето на военни игри. Поръчали сме огромна партида.

И децата знаеха, че в последно време всички ганимедски стоки се подлагаха на стриктен контрол. Ако можеше да се вярва на слуховете от разузнаването, през изтеклата година спътниците бяха надмогнали пословичната си икономическа алчност и обсъждаха възможността за открити военни действия срещу своите конкуренти от трите вътрешни планети. Но за момента доставките им запазваха високото си качество, нямаше неприятни изненади с токсични бои или бактериални замърсители. И въпреки това...

Уайзмен излезе от канцеларията и пое към изследователската лаборатория. Пинарио посрещна своя началник, заобиколен от полуразглобени търговски изделия.

— Идвам да видя какво става с играта „Щурмови отряд“ — каза Уайзмен.

— Ганимедските войничета ли? — кимна с облекчение Пинарио. — Оставил съм ги да действат самостоятелно. Повечко внимание не е излишно, когато става дума за детски играчки.

Всички служители в бюро то знаеха наизуст специнструкцията „Относно опасността от вредно въздействие на вражески културни образци върху мирното население“. Поредната бюрократична измишльотина, изпъстрена с безчислени членове и алинеи.

— Я да погледна — рече Уайзмен.

Пинарио даде знак и част от стената пред тях се отмести встрани. В средата на стаята седеше пластмасов модел на петгодишно дете, заобиколено от играчки. Точно пред краката му се беше строил отряд от ганимедски войничета, изпълняващи сложна маневра в подножието на крепост.

— Икономия на време — обясни Пинарио. — Вместо да използваме цял екип от изследователи, пускаме ги тук, на стенда — той посочи детето.

— Правите ли видеозапис?

— Разбира се — кимна Пинарио.

Войничетата бяха направени от практически неразрушими термопластични материали. Униформите им — живописна смесица от разнообразни костюми. Крепостта наподобяваше дъвен замък с бойници, имаше подвижен мост и ярко знаменце, развяващо се над централната кула. Оттам откриха огън по щурмуващите. Снарядчето изсвири пронизително и се връза в най-гъстата част на отряда.

— Тя се защитава?! — изненада се Уайзмен.

— Но рано или късно губи сражението. Така е програмирано. Крепостта символизира външния свят, а дузината войничета олицетворяват усилията на детето да го овладее. Щурмувайки укреплението, детето проверява до каква степен е в състояние да общува с обкръжаващата го реалност. В крайна сметка то побеждава, но след като е положило усилия, усърдие и търпение. Така поне се казва в инструкцията — сви рамене Пинарио и размаха тъничка брошура.

— Моделът на атаката всеки път ли се мени? — попита Уайзмен, прелиствайки страниците.

— Наблюдаваме ги вече осми ден и досега войничетата не са се повторили нито веднъж.

Нападателят се прокрадваха предпазливо към крепостта — залягаха и пълзяха, притичваха и приклякваша.

— И често ли им се удава да завладеят крепостта? — попита Уайзмен.

— Средно веднъж на девет опита. Отзад е монтиран регулатор, който може да променя степента на сложност на задачата. Това пък е енергоизточникът, най-обикновена батерия. От тук се издават и радиокомандите към войничетата. Пипната работа! — добави с възхищение Пинарио.

Той повдигна капака и посочи командния пулт — метална кутия с информационни носители. Преди началото на всяка атака кутията се разклащаше и носителите вътре се подреждаха в нова случайна

комбинация. Именно по този начин се постигаше неповторяемост на командите и моделите на атака.

— Дължни сме да проиграем всички комбинации — каза Пинарио.

— А не може ли по някакъв начин да ускорим този процес?

— Хиляда комбинации могат да бъдат безвредни, а хиляда и първата...

Уайзмен кимна мрачно и разпореди:

— Продължавайте проверката.

Войничетата почти бяха достигнали стената. Неочаквано главният портал се разтвори и от него се показа дулото на оръдие, което с един залп помете войниците. На бойното поле се възцари затишие. След това манекенът произнесе:

— Скучно ми е. Искам нещо друго.

С нарастваща тревога двамата наблюдаваха как малкият военен отряд се готви за нова атака.

* * *

Два дни по-късно в кабинета на Уайзмен нахлу неговият шеф Фоулер — сърдит дребосък с изцъклени очи.

— Още колко да ви чакам, за да проверите тези проклети играчки? — почти изрева той. — Давам ви срок до утре!

— Въпросът е много сериозен — отвърна Уайзмен. — Елате в лабораторията, искам да ви покажа нещо.

— Тук са само опитните образци — нареждаше Фоулер, докато крачеха към лабораторията, — а в складовете ни на Луната има цели купища. Товарните ракети продължават да пристигат!

Уайзмен отвори със своя ключ, посочи към играчките около пластмасовия манекен и рече:

— Ето това е, което пробуди подозренията ни. Както виждате, войничетата са дванадесет...

— Виждам само единадесет — поправи го Фоулер.

— Сигурно един се е скрил някъде — махна небрежно с ръка Уайзмен.

— Господин Фоулер е прав — разнесе се глас и на сцената се появи Пинарио. — Преровихме всичко. Един войник е изчезнал.

— Може би го е унищожила крепостта — подхвърли накрая Уайзмен.

— Ако крепостта го е „унищожила“ — парира го Пинарио, — тогава каква е съдбата на останките му?

— Превърнали са се в енергия — уверено заяви Фоулер, докато изучаваше крепостта.

— Когато открихме изчезването, решихме да направим един малък опит — продължи Пинарио. — Премерихме теглото на крепостта заедно с войниците. То съвпада напълно с първоначалното тегло на целия комплект. Така че той е някъде вътре — Пинарио посочи крепостта.

— Да прегледаме записа — сети се Уайзмен.

Пинарио извади касетката и я пхна в процепа на проектора. Скоро очите ги заболяха от напрегнатото следене на екрана — атака, отстъпление, жертви, огън по крепостта, нова атака...

— Стоп! — извика Уайзмен.

Записът показваше ясно прокрадващия се към крепостта войник. Взрив за секунда го скри, но след миг той изникна от облачето дим и продължи да пълзи напред. Достигна стената. В нея се появи отвор. Войникът грабна щика на своята пушка и с негова помощ си откачи главата, после ръката и двата крака. Отделените части той пхаше в отвора на крепостната стена. Когато накрая остана само ръката с пушката, тя също запълзя слепешката към отвора, гърчейки се като змия. Ето че и ръката изчезна. Стената на крепостта се затвори.

— Родителите естествено ще решат, че войничето се е пхнало някъде — наруши мълчанието Фоулер, — че детето го е изгубило или счупило. Броят на войничетата ще намалява, детето ще търпи нови и нови наказания... Ето защо продължавайте изследванията. Проиграйте целия цикъл. Следете крепостта ден и нощ!

* * *

До края на седмицата крепостта погълна още четири войничета. Въпреки това не претърпя никакви изменения на външен вид.

Междувременно от Ганимед пристигна следващият набор от образци, които предстоеше да бъдат изследвани. Първият комплект се оказва сравнително прост — каубойски костюм от епохата на Дивия запад. Така поне беше обозначен в инструкцията. Какво ли бяха написали вътре онези ганимедски хитреци? Уайзмен вдигна капака и извади сивата, невзрачна дреха. „Неудачна имитация“ — помисли си той.

— Кой ще си купи това? — обърна се той към Пинарио.

— Облечи го — предложи Пинарио. — Сам ще видиш, че не е толкова просто.

Докато се напъхваше в костюма, Уайзмен се обля в пот:

— Да не е опасно?

— Не особено, вече го пробвах. Но за да се получи, трябва малко да си пофантазираш.

И тъй като костюмът навяваше мисли за каубои, Уайзмен си представи, че е в някое ранчо. Сред полето се виеше тесен коларски път, а на близката поляна пасеше стадо овце...

— Харесва ли ти тук? — разнесе се отзад плътен мъжки глас.

— Страхотно! — извика възторжено Уайзмен.

— Ще позволиш ли да ти задам няколко въпроса? — продължи мъжът.

— Давай.

— На колко си години?

— На десет — заяви гордо Уайзмен.

— И къде се намираш?

— В ранчото на мистър Херълд. Татко ме прати тук с мама за уикенда.

— Обърни се и ме погледни — нареди непознатият. — Знаеш ли кой съм?

Пред Уайзмен стоеше висок мършав мъж с хлътнали бузи.

— Вие доставяте бутилките с газ — рече той. — От газовата компания сте.

— И как се казва тази компания?

— Пише го на камиона ви. „Пинарио“. Петалума, щата Калифорния. Вие мистър Пинарио ли сте?

— Ще се закълнеш ли, че си на десет години и че сме в прерията?

— Разбира се! Е, до скоро. Имам малко работа — той махна с ръка и закрачи през полето. Разговорът му беше омръзнал.

— Леон! — извика му Пинарио. — Спри! Няма смисъл!

Изведнъж тялото му срещна някаква невидима преграда и той отскочи назад с болезнен вик. По ръцете му имаше кръв и Уайзмен ги загледа учудено.

— По-добре стой на място, инак пак ще се блъснеш в стената — докато говореше, Пинарио взе да му съблича костюма. — Боя се, че тази играчка не е съвсем безвредна. Особено, ако детето бъде оставено без надзор. Виж си носа.

— Хвана ме! — призна с разтреперан глас Уайзмен. — Костюмът вероятно стимулира наличната склонност към фантазиране. Аз самият винаги съм имал подобна склонност, още от времето, когато живеехме в ранчо. Какво имаме още? — той посегна към следващата кутия.

— Много прилича на „Монопол“ — заобяснява Пинарио. — Нарича се „Сделка“.

Играта се състоеше от картонено поле, банкноти, чифт зарове, талони и акции.

— Очевидно целта е да се сдобиеш с повече акции — заяви уверено Пинарио, решил да не си губи времето с инструкцията. — Хайде да извикаме Фулер, нужни са минимум трима души.

Тримата се настаниха около масата, разполагайки картонената игра по средата.

— Парите се разпределят по равно, всички започваме при еднакви условия — каза Пинарио. — Целта е да се натрупа колкото се може повече ценно имущество, главно с помощта на различни търговски сделки.

Закупеният имот се обозначаваше с миниатюрни пластмасови къщички и хотели — съвсем като в оригиналния „Монопол“. Тримата хвърляха зарове, изплащаха един на друг данъци и наеми, прекарваха полагащото им се време в „затвора“... А зад тях седемте войничета упорито щурмуваха крепостта.

— Виж, това може да ми послужи — промърмори Фулер, очевидно завладян от играта. — Уранови рудници на Плутон. Ще се спогодим.

„Как да се съсредоточа в играта — мислеше си Уайзмен, — когато не знам към какво се стреми онова зад гърба ми. Сякаш натрупва... критична маса!“

— Чакайте малко! — произнесе бавно той. — А възможно ли е крепостта да се окаже... реактор?

— Интересна мисъл — кимна Пинарио. — Крепостта сама, парче по парче, строи атомна бомба. И така до натрупването на необходимата... Невъзможно, в конструкцията не са вложени никакви тежки елементи. От нея не става атомна бомба.

— И все пак смятам — не се предаваше Уайзмен, — че трябва час по-скоро да се отървем от това дяволско изобретение.

След запознанството с каубойския костюм уважението му към ганимедските производители на играчки бе нараснало значително. А и костюмът бе като невинна шега в сравнение със зловещата крепост...

— Вече са шест — подхвърли Фоулер, който наблюдаваше поредната атака през рамо.

Беше прав. Войничетата бяха намалели наполовина. Крепостта бе погълнала още едно.

— Да повикаме сапър от министерството на отбраната — предложи Уайзмен.

— Първо да си довършим играта — рече Фоулер.

— Защо?

— Как защо? Искам да знам какво ще ми дадете за акциите на урановите рудници.

След около час стана ясно, че Фоулер държи почти всички козове в ръцете си. Той притежаваше две компании за производство на пластмаси, държеше хранително-вкусовия монопол, имаше собствена верига от търговски обекти...

— Чудесно... чудесно — кимаше одобрително Фоулер. — Тази игра ще развива у децата уменията да боравят с важни икономически и финансови понятия...

Тъкмо в този момент Уайзмен попадна в един от скъпите му хотели и трябваше да се раздели с последните си налични пари. Краят му очевидно бе близо.

— Знаеш ли, Леон — заговори Пинарио, изгубил интерес към играта, след като фалира и се наложи да я напусне, — готов съм да се съглася с теб. Напълно възможно е крепостта да се окаже миниатюрна

бомба, която може да бъде взривена чрез мощен енергиен импулс, изпратен от Ганимед.

— Мислиш ли? — вдигна вежди Фоулер, докато подреждаше в стройни купчинки спечелените акции.

— Кой би могъл да знае на какво са способни ганимедците! — сви рамене Пинарио. — Свършихте ли? Защото искам да ви кажа, че войниците са само пет. И ако за изчезването на първия бе необходима цяла седмица, седмият го направи само за час. Което означава, че след още два часа няма да остане нито един.

— Трябва незабавно да извикаме експерт по бомби — Уайзмен се надигна от стола. — А що се отнася до тази игра, не виждам никаква разлика с оригиналния „Монопол“.

— Може би те не знаят, че имаме подобна игра — предположи Фоулер.

Тримата подписаха единодушно протокола, разрешаващ вноса и продажбата на „Сделка“. Междувременно Уайзмен позвъни в министерството на отбраната и изложи молбата си.

— Ще ви изпратим специалист — отвърна спокоен глас отсреща. — Не пипайте нищо, докато дойде.

* * *

Специалистът се оказа млад, късо подстриган мъж, облечен в цивилни дрехи. Не носеше никакви защитни съоръжения. Постави куфарчето с инструментите си на пода и се усмихна любезно към тримата.

— Моят първи съвет е — каза той, след като огледа крепостта — да разкачим батерията. Ще изчакаме края на работния цикъл и щом изчезне и последното войниче, ще преустановим хранването. Тогава ще надникнем вътре.

— Според вас, има ли някаква опасност? — попита разтревожено Уайзмен.

— Минимална — успокои го специалистът. — Моите уреди не регистрираха и следа от радиоактивност.

Той извади клещи и се разположи в близост до крепостта. Оставаха три войничета. Изминаха петнадесет минути. Един от

войниците допълзя до стената, разглоби главата, ръцете и краката си и ги напъха в появилия се отвор.

— Двама — отбеляза Фоулер.

След десетина минути още един войник последва примера му.

— Почва се... — произнесе пресипнало Пинарио.

Последният войник се прокрадваше към крепостта. От близката бойница го заливаха с картечен огън, но той не спираше — стигна основата, извади щика и започна да се разглобява. Появи се отворът в стената и той се зае да пъха вътре частите си. Накрая стената се затвори. Отвътре се раздаде нарастващо бръмчене.

— Побързайте, за Бога! — извика уплашено Фоулер.

Специалистът протегна ръка и докосна с върха на клещите единия от полюсите на батерията. Блесна искра, той подскочи изненадано, а клещите изтропаха на пода.

— По дяволите! — изруга младият мъж. — Трябваше да внимавам повече.

— Докоснахте корпуса — посочи Пинарио. — Ето, ще опитам с кърпичка. Не искам и мен да ме тресне.

— Дайте на мен! — извика възбудено Уайзмен, като избута Пинарио, сграбчи клещите и захапа с челюстите им близкия полюс.

— Твърде късно — обяви с почти безгрижен глас Фоулер.

* * *

Уайзмен почти не чу думите на своя шеф. В главата му отекна монотонен звук. Той запуши ушите си, надявайки се да притъпи досадния шум. Сякаш крепостта излъчваше командите си право в мозъка му:

— ПОЗДРАВЯВАМ ТЕ. ТВОЯТА ВОЛЯ ОСИГУРИ УСПЕХА.

Уайзмен почувства, че го завладява странно задоволство, той беше горд от постигнатата цел.

— ПЪТЯТ НЕ БЕШЕ НИКАК ЛЕК — отекна гласът в главата му.
— НА ТВОЕ МЯСТО ДРУГИ СИГУРНО ЩЯХА ДА СЕ ПРОВАЛЯТ.
ТОВА, КОЕТО ПОСТИГНА СЕГА, ЩЕ МОЖЕШ ДА ПРАВИШ ПРЕЗ
ЦЕЛИЯ СИ ЖИВОТ И ВИНАГИ ДА ТЪРЖЕСТВУВАШ НАД

СЪПЕРНИЦИТЕ. ТЪРПЕНИЕ И УПОРСТВО — ЕТО КАК СЕ СТИГА ДО ПОБЕДАТА.

„Ами да — съгласи се Уайзмен. — Какво пък толкова?“

— ТИ СИ ЗАОБИКОЛЕН ОТ ПОСРЕДСТВЕНИ ХОРА. МОЖЕ ПОНЯКОГА ДА ТИ СЕ СТРУВА, ЧЕ СИ САМ, ЧЕ НЯМА КОЙ ДА ТИ ПОМОГНЕ, НО БЪДИ СИГУРЕН, ЧЕ НЕ Е ТАКА. НЕ СЕ СТРАХУВАЙ, ДОСТАТЪЧНО Е ДА ПОЧАКАШ И ТИ ЩЕ ТЪРЖЕСТВУВАШ ОТНОВО.

— Няма да се страхувам... — обеща гласно Уайзмен.

Бръмченето изчезна. Гласът също.

— Край — обяви след продължителна пауза Фоулер.

— Аз не разбрах... — поде Пинарио, но Уайзмен го прекъсна:

— Както се уточнява в инструкцията, тази играчка има психотерапевтични свойства. Тя развива у детето чувството на увереност в собствените сили, на превъзходство над останалите. Разчленяването на войничетата премахва разделителната преграда между него и обкръжаващия го свят, съединявайки ги в неделимо цяло. Детето се слива със света и по този начин го покорява.

— Значи играчката е съвсем безвредна — заяви Фоулер.

— И целият ни труд е отишъл напразно — изръмжа недоволено Пинарио. — Извинявайте, че ви обезпокоихме без причина — обърна се той към експерта.

Крепостта разтвори широко порти и отвътре със строева стъпка излязоха дванадесетте войничета — цели и невредими. Цикълът беше завършил, всичко започваше отначало.

— Няма да я пусна! — произнесе неочаквано Уайзмен.

— Какво? — учуди се Пинарио. — Защо?

— Не й вярвам. Изглежда ми прекалено сложна за онова, което върши.

— Обяснете — настоя Фоулер.

— Няма какво да обяснявам — тросна се Уайзмен. — Пред нас е едно изключително сложно и прецизно устройство, а единственото, което прави, е да се разглобява и сглобява. Тук трябва да има още някаква уловка, нещо, което сме пропуснали...

— Това е психотерапевтичен прибор — произнесе Пинарио.

— Добре, Леон — склони нерешителният Фоулер. — Нека бъде както казвате. Щом се съмнявате, ще я задържим. По-добре ли ще е,

ако стане нещо?

— Може и да греша — продължаваше Уайзмен. — Но отговорете ми на един въпрос: защо, в края на краищата, са я построили? Ето това искам да знам!

— И каубойския костюм — добави Пинарио. — И него ще спрем.

— Пускаме само играта „Сделка“ — рече Уайзмен, — или както там се наричаше...

Леко приведен, той следеше поредния опит на войничетата да превземат крепостта. Миниатюрни взривове, дим над бойното поле, атаки, отстъпление...

— За какво мислиш? — поинтересува се Пинарио.

— Може би тя е нещо като отвличащ маньовър? Подхвърлили са ни я, за да не забележим другото, по-важното?! Разчитали са на нашата мнителност.

В главата му се въртеше някаква смътна мисъл, но все не съумяваше да я улови. Той препречи с крак пътя на едно от войничетата, но малкият щурмовак пропълзя под извивката на подметката...

— Нещо, което е съвсем пред очите ни — рече той. — И въпреки това не го забелязваме. Каквото и да е, мисля поне тази игра да наблюдаваме докрай.

Уайзмен взе един стол и се нагласи удобно, приготвяйки се за продължително и търпеливо чакане.

* * *

В шест часа вечерта Джо Хоук, търговски директор на верига от нюйоркски магазини за детски играчки, спря колата пред дома си, излезе и се качи по стълбите. Под мишницата си стискаше тънка картонена кутия — най-новия хит в разпродажбите.

— Ей, тате! — посрещнаха го радостно Боби и Лора. — Какво ни носиш?

Децата увиснаха на ръцете му, запречвайки с крака коридора. Жена му остави списанието и вдигна глава.

— Да знаете каква игра съм ви намерил — провъзгласи доволно той.

Цяла седмица бе висял на телефона, очаквайки онези от Бюрото по стандартизация да пуснат новите образци на пазара. Накрая от трите разрешиха само един. Да беше поне „Щурмови отряд“ — щяха да го разграбят за броени минути.

— Тате, искаш ли да поиграем? — още по време на яденето децата бяха изучили приложената в кутията инструкция. — Тук пише, че колкото повече на брой са играчите, толкова по-добър ще е крайният резултат.

— Разбира се — съгласи се с удоволствие Джо Хоук.

Докато жена му вдигаше масата, те разпънаха картоненото поле, извадиха талоните и акциите и разпределиха парите. Хоук незабавно се потопи в играта — умело, хитро и хазартно трупаше акции и накрая завладя всичко.

— Това е — произнесе той, опитвайки се не без усилие да прикрие доволната си усмивка. — Боя се, че имах известно предимство. В края на краищата познавам добре подобни игри. — Струпаните пред него купища от богатства и недвижими имоти го изпълваха с упоителното чувство за собствено величие. — Така че, извинявайте за бързата победа.

— Но ти не си победител — поправи го дъщеря му.

— Ти загуби — добави синът.

— Какво?!

— Играчът, завършил с най-голямо количество акции, *губи играта* — обясни Лора, като посочи инструкцията. — Виждаш ли? Целта е да се избавиш от акциите си. Татко, ти напускаш играта.

— О, по дяволите! — изръмжа разочаровано Джо Хоук. От самодоволството му не бе останала и следа. — Що за тъпа игра! Не виждам никакъв смисъл.

— Ние пък ще си доиграем — продължи Боби. — Да видим кой ще спечели.

Докато се надигаше, Джо Хоук промърмори недоволено:

— Нищо не разбирам. Какъв е смисълът от игра, в която победителят остава с пръст в уста?

Зад гърба му обаче децата продължаваха да си разменят акции и пари. Колкото по приближаваше краят, толкова по-съсредоточени и

концентрирани ставаха те.

„Сигурно защото никога не са играли на «Монопол» — помисли си Хоук. — Затова тази умопобъркана игра не им се струва странна.“

Важното беше, че децата изпитваха огромно удоволствие. А това означаваше, че играта ще се продава добре. Двамата бързо привикнаха да се отърват с лекота от притежаваното, с разтреперени пръстчета те си разменяха огромни суми пари, прехвърляха си акции, с готовност се разделяха с недвижимата собственост и всячески възпрепятстваха нарастването на личния си капитал. Вперила грейнали очи в баща си, Лора произнесе възхитено:

— Това е най-хубавата учебна игра от всички, които си ни носил досега!

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.